

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lipca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kwaśniewski

w sprawie z powództwa J. C.

przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej "P.(...)" w K.

o stwierdzenie nieważności uchwały,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 4 lipca 2008 r., na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 27 listopada 2007 r., sygn. akt VII Ca (...),

odrzuca skargę kasacyjną i oddala wniosek adwokat F. P. o przyznanie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

Uzasadnienie

Zaskarżony skargą kasacyjną wyrok wydany został w dniu 27 listopada 2007 r., a zatem wniesiona od niego skarga kasacyjna spełniać powinna wszelkie wymogi formalne, wynikające z treści przepisów art. 398⁴ § 1 i § 2 k.p.c. W paragrafie pierwszym art. 398⁴ k.p.c. ustawodawca skatalogował odrębnie w czterech punktach konstrukcyjne elementy każdej skargi kasacyjnej, a więc cechy istotne (kreatywne) tego tylko szczególnego środka odwoławczego, podkreślając zarazem w ten sposób rangę tychże elementów. Natomiast w zdaniu pierwszym § 2 art. 398⁴ k.p.c. wskazano na pozostałe wymagania tej skargi, które stawiane są każdemu pismu procesowemu (art. 126 k.p.c. - 128 k.p.c. z rygiorem przewidzianym w art. 130 k.p.c.

Obowiązek przedstawienia przez skarżącego m.in. uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, a wynikający z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.,

wiąże się z instytucją tzw. "przedsądu", polegającego m.in. na możliwości Sądu Najwyższego odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). Ten możliwy sposób zakończenia postępowania kasacyjnego, a kolidujący niewątpliwie z intencją strony wnoszącej skargę kasacyjną dowodzi zrównania rangą obowiązku przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398 § 1 pkt 2 k.p.c.) z obowiązkiem odrębnego przedstawienia oraz uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.). Odrębne wyartykułowanie przez ustawodawcę obu kategorii obowiązków dowodzi tego, że nie są one tożsame. W konsekwencji za spełnienie wymogu z art. 398⁴ § 1 pkt. 3 k.p.c. nie można uznać jedynie odwołania się przez skarżącego do uzasadnienia podstaw kasacyjnych i sformułowanych w ich ramach zarzutów, z pominięciem wyraźnego, odrębnego i ścisłego przytoczenia co najmniej jednej spośród okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. wraz z jej stosownym uzasadnieniem przy pomocy argumentów jurystycznych (por. postanowienie SN z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001 r., z. 10, poz. 156; postanowienie SN z dnia 5 czerwca 2001 r., IV CZ 45/01, OSNC 2001 r., z. 10, poz. 157). W odniesieniu do skargi kasacyjnej zachowuje utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego, zgodnie z którym wymagania z art. 398⁴ § 1 k.p.c. mają samodzielny byt i nie mogą być traktowane zamiennie (postanowienie SN z dnia 29 czerwca 2005 r. V CSK 5/05, niepubl.; postanowienie SN z dnia 14 lipca 2005 r. III CZ 61/05 niepubl.; postanowienie SN z dnia 21 lipca 2005 r., V CSK 18/05, niepubl.).

Spełniając formalny wymóg skargi kasacyjnej określony w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., skarżący powinien zawrzeć w niej prawidłowo sformułowany wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i wniosek ten uzasadnić wskazując na występowanie w sprawie przynajmniej jednej z okoliczności stanowiących przesłanki tzw. przedsądu, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i przedstawić odpowiednie argumenty prawne, uzasadniające występowanie ściśle określonej w ustawie przesłanki. Potrzeba przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania powinna być zatem uzasadniona przez skarżącego przy pomocy argumentów jurystycznych uzasadniających wystąpienie którejkolwiek z przesłanek precyzyjnie określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. (por. postanowienie SN z dnia 21 lipca 2005 r. V CSK 18/05). Spełnienie tego wymogu nie jest tożsame z werbalnym powołaniem się na przesłankę wymienioną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. a następnie sformułowanie pięciu pytań poprzedzone stwierdzeniem, że istotne zagadnienie prawne polega w szczególności na konieczności wyjaśnienia wątpliwości wskazanych w pytaniach. Skarga kasacyjna powoda pozbawiona jest więc właściwie rozumianego

sformułowania i uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przeto podlega ona odrzuceniu (por. postanowienie SN z dnia 22 września 2005 r. sygn. akt II CSK 7/05).

Chociaż skarżący werbalnie powołał się na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., to nie przedstawił we wniosku argumentacji jurydycznej mogącej przekonać o wystąpieniu „istotności” sformułowanych zagadnień, jako zagadnień prawnych. Wniosek pozbawiony jest więc uzasadnienia. Natomiast uzasadnienie skargi kasacyjnej przedstawia na stronach 4-11 wywody poświęcone uzasadnieniu podstaw kasacyjnych. Wszystkie te kwestie występują na tle określonych, konkretnych okoliczności faktycznych i nie mają charakteru uniwersalnego.

Uwzględniając więc odrębność obu przedmiotów regulacji w pkt 2 i 3 art. 398⁴ § 1 k.p.c. stwierdzić należy, że choć argumentacja skarżącego może się niekiedy w obu tych kwestiach nawet częściowo pokrywać, to jednak orzeczenie w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zapada tylko po uprzednim dokonaniu oceny przyczyn kwalifikowanych przez ustawodawcę, a precyzyjnie określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., gdyż tylko one i ich uzasadnienie mogą być przedmiotem tzw. „przedsądu” i decydują o jego wyniku.

Skoro więc skarga kasacyjna powoda pozbawiona jest uzasadnienia wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania, a więc tego niezbędnego elementu konstrukcyjnego, współkreującego istotę tego środka zaskarżenia, to Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia, działając na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398⁶ § 2 k.p.c. i art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.

Wynikający z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. wymóg skargi kasacyjnej polegający m.in. na uzasadnieniu wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania nie jest spełniony także wtedy, gdy brak jest odrębnego uzasadnienia wniosku, a podnoszone wyłącznie w formie pięciu pytań okoliczności dają się ewentualnie ocenić jedynie w oparciu o uzasadnienie podstaw skargi kasacyjnej. Sporządzenie skargi kasacyjnej w taki sposób sprzeczne jest z zasadą profesjonalizmu, a więc czynności adwokata ustanowionego z urzędu nie uprawniają go w takiej sytuacji do skutecznego domagania się przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (postanowienie SN z dnia 12 lutego 1999 r., II CKN 341/98, OSNC 1999, Nr 6, poz. 123; postanowienie SN z dnia 18 marca 1999 r., I CKN 1046/97, OSNC 1999, nr 10, poz. 178; postanowienie SN z dnia 17 lipca 2002 r., I CK 199/02, niepubl.). Wobec powyższego Sąd Najwyższy oddalił wniosek pełnomocnika

powoda o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.